

Voortgangscommissie Sint Maarten

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Negenenveertigste rapportage aan het Ministerieel Overleg over de periode januari 2024 t/m september 2024

De Voortgangscommissie:

J. Hooi, voorzitter

F. Richards, lid

M. van Veen, lid

T. Ketelaars, secretaris

December 2024

Inhoudsopgave

Voorwoord

Samenvatting

Summary

1. Inleiding

1.1 Introductie

1.2 Werkbezoek 7 – 11 oktober 2024

2. Bevindingen gevangeniswezen

2.1 Kader

2.2 Algemeen beeld

2.3 Bevindingen gevangenis

2.4 Bevindingen NRPB

2.5 Bevindingen UNOPS

2.6 Andere bevindingen in relatie tot het gevangeniswezen

2.7 Conclusies van de commissie ten aanzien van de bevindingen

3. Bevindingen Korps Politie Sint Maarten (KPSM)

3.1 Kader

3.2 Bevindingen KPSM

3.3 Conclusies van de commissie ten aanzien van de bevindingen

4. Overige bevindingen

5. Overzicht van aanbevelingen

6. Bijlagen

- Bezochte partijen en Ministeries oktober 2024

- Lijst ontvangen documenten

Voorwoord

Met genoegen presenteert de Voortgangscommissie Sint Maarten (hierna: de commissie) hierbij de negenenveertigste rapportage¹ betreffende de voortgang en uitvoering van de plannen van aanpak gedurende de periode van januari t/m september 2024.

De commissie heeft in de periode van 7 t/m 11 oktober 2024 een werkbezoek afgelegd aan Sint Maarten. De commissie was voornemens om reeds in juli 2024 dit werkbezoek te brengen. Dit bezoek heeft de commissie echter, mede gelet op de aanstaande verkiezingen, de crisis rond s GEBE en de afwezigheid van de minister-president, verplaatst naar begin oktober 2024. Dit is dan ook de reden waarom er een langer tijdvak zit tussen de 48^e rapportage en onderhavige rapportage dan normaliter het geval is. Wel heeft de commissie in augustus jl. digitale gesprekken gevoerd met zowel UNOPS als het management van de gevangenis van Sint Maarten. De informatie die de commissie in deze gesprekken heeft opgehaald, is meegenomen in het huidige rapport.

De commissie heeft met veel stakeholders kunnen spreken en waardeert de flexibiliteit van alle partijen om soms op korte termijn nog een afspraak in te kunnen plannen dan wel te verplaatsen. Het is de commissie helaas niet gelukt om voorafgaand aan het werkbezoek te spreken met vertegenwoordigers van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Vrijwel direct na terugkomst heeft de commissie wel een terugkoppeling kunnen geven van de eerste bevindingen aan die vertegenwoordigers.

In de diverse paragrafen zal de commissie reflecteren op het werkbezoek alsook vooruit kijken naar hoe verder. Het algemene beeld van de commissie is dat er nog flink wat hordes te nemen zijn, maar dat er met een goede samenwerking en communicatie gezamenlijk constructief gewerkt kan worden aan het verwezenlijken van de resterende activiteiten op basis van beide plannen van aanpak. De commissie zal op haar beurt zich hiervoor blijven inzetten.

Hartelijke groet,

Jurenne Hooi
Voorzitter

¹ Deze rapportages verschijnen sinds de inwerkingtreding van de Samenwerkingsregeling waarborging plannen van aanpak Curaçao en Sint Maarten.

Samenvatting

In oktober bracht de commissie een werkbezoek aan Sint Maarten om de voortgang van de plannen van aanpak van de politie en het gevangeniswezen te monitoren.

De commissie heeft stilgestaan bij het kader waarbinnen het plan van aanpak van het gevangeniswezen bekeken moet worden. Dit kader blijft verwarring oproepen en daardoor onduidelijkheid en ergernis bij de verschillende betrokken partijen. Door dit kader andermaal uit te schrijven, hoopt de commissie overeenstemming te vinden dan wel minimaal helderheid te bewerkstelligen in deze discussie.

De voortgang met betrekking tot het gevangeniswezen is, zoals al vaker geconstateerd, dubbel. Enerzijds zijn er wel degelijk stappen gemaakt in de voortgang, denk bijvoorbeeld aan het functieboek, het bijna ondertekende addendum voor de bouw van een nieuwe gevangenis, diverse interim functies die zijn omgezet in een vaste benoeming en de verdere ontwikkeling/professionalisering van de Commissie van Toezicht. Anderzijds blijft de commissie zorgen hebben na het werkbezoek. De continuering van de interim functie vervulling van de gevangenisdirecteur springt daarbij in het oog, maar ook de stoeve communicatie tussen de NRPB en de gevangenis. Deze moeizame communicatie geldt ook tussen de aftredende minister van Justitie en de gevangenisdirecteur. Het personeelstekort bij de gevangenis blijft een groot aandachtspunt. Daar komt bij dat uit vrijwel alle gesprekken naar voren is gekomen dat de basis in grote delen van de justitiële keten niet op orde is, en dat het oplossen daarvan bij het Ministerie van Justitie ligt.

Ten aanzien van de voortgang bij KPSM is eenzelfde geluid gehoord. De invoering van het functieboek is daar wel een positieve ontwikkeling. Daarnaast is het wederom voor de commissie goed te horen dat de regionale banden tussen de korpsen, alsook met het Nederlandse politiekorps, zeer goed zijn. Zorgelijk aan de andere hand blijft de samenwerking tussen KPSM en het Ministerie van Justitie. Ook de kwalitatieve verschillen binnen de bredere keten baart zorgen, temeer daar deze verschillen invloed hebben op de samenwerking.

Voor de verdere realisatie van beide plannen van aanpak, een grote opgave, is de aantredende minister van Justitie² eindverantwoordelijk. Uit alle gesprekken is naar voren gekomen dat er veel vertrouwen is in de beoogde minister. De commissie voelt hierbij momentum en hoopt dat dit een nieuwe energie oplevert waarna de komende jaren grote stappen gezet kunnen worden richting voltooiing van de plannen van aanpak.

² Eind november 2024 wordt de nieuwe ministerploeg geïnstalleerd waaronder een nieuwe minister van Justitie.

Summary

In October, the committee conducted a working visit to St. Maarten to assess the progress of the police and prison system action plans.

During the visit, the committee reviewed the framework within which the prison system's plan of approach is set. This framework has consistently caused confusion, leading to ambiguity and frustration among the various stakeholders. By reissuing the framework, the committee aims to foster agreement or, at the very least, provide clarity to advance the discussion.

Progress on the prison system, as observed on multiple occasions, remains mixed. On the positive side, there have been tangible advancements, such as the development of the job book, the near finalization of an addendum for the construction of a new prison, the conversion of several interim roles into permanent appointments, and the ongoing professionalization of the Supervisory Committee. However, concerns persist, particularly regarding the continued reliance on an interim prison director. Communication challenges between the National Recovery Program Bureau (NRPB) and the prison, as well as between the outgoing minister of Justice and the prison director, further compound these issues. Staff shortages within the prison remain a significant concern. Additionally, almost all interviews highlighted systemic deficiencies across the justice chain, with responsibility for addressing these falling squarely on the Ministry of Justice.

Similarly, progress at the St. Maarten Police Force (KPSM) reflects a mixed picture. The introduction of the job book is a positive step, and the committee noted the strong regional ties between KPSM, neighboring police forces, and the Dutch police. However, concerns persist about the strained cooperation between KPSM and the Ministry of Justice. Qualitative discrepancies within the broader justice chain also hinder collaboration and remain a source of concern.

The incoming minister of Justice holds ultimate responsibility for advancing both action plans. Discussions during the visit revealed a strong sense of confidence in the intended minister's ability to drive progress. The committee recognizes a sense of momentum and hopes that this renewed energy will translate into substantial progress in the coming years, paving the way for the successful completion of the plans of action.

1. Inleiding

1.1 Introductie

De commissie heeft in de periode 7 -11 oktober 2024 werkbezoeken afgelegd op Sint Maarten. Tijdens dit werkbezoek heeft de commissie met diverse sleutelfiguren gesproken en gereflecteerd op de 48e rapportage en de verkiezingen die in augustus jl. hebben plaatsgevonden. In de volgende paragrafen wordt inzicht gegeven in de bezoeken.

1.2 Werkbezoek 7 – 11 oktober 2024

De commissie heeft uitgebreid gesprekken gevoerd met de betrokken partijen, waarbij de focus lag op de actuele stand van zaken, de vooruitgang die geboekt is of nog moet worden gerealiseerd, dilemma's en de strategieën om binnen de vastgestelde overeenkomsten samen te werken en tastbare resultaten te behalen. De gevangenis, UNOPS, NRPB en de politie hebben uitvoerig de tijd genomen om de commissie te woord te staan. Als bijlage is een gedetailleerd overzicht te vinden van de organisaties en Ministeries die zijn bezocht.

Naast de gebruikelijke partijen, is vermeldenswaardig dat de commissie ook gesproken heeft met het Ministerie van Financiën. Verder heeft de commissie zich gepresenteerd in een gesloten behandeling van de Staten van Sint Maarten.

2. Bevindingen gevangeniswezen

2.1 Kader

Het plan van aanpak voor de periode 2018-2023³ blijft het kader waarbinnen voortgang en uitvoering moet worden gerealiseerd en derhalve de monitoring ook zal plaatsvinden. De commissie heeft gedurende de gesprekken opnieuw gemerkt dat er verwarring en onduidelijkheid bij partijen bestaat over dit precieze kader, alsook over de rollen, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de betrokken partijen.

Zoals reeds eerder door de commissie in haar 47^e en 48^e rapportage beschreven: op verzoek van de minister van Justitie van Sint Maarten, is in 2018 het plan van aanpak *'Een veilige samenleving: bouwen aan een verantwoorde en duurzame sanctie-uitvoering op Sint Maarten (2018-2023)'* opgesteld, waarbij gebruik is gemaakt van de expertise van een team van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI). In dit plan zijn de taken met betrekking tot de gevangenis vastgelegd, met als uitgangspunt een geloofwaardige uitvoering van sancties te bereiken. Hierbij staat efficiëntie, effectiviteit en integrale samenwerking met partners centraal, met als doel een solide basis te leggen voor zowel het denken als de uitvoering. In het plan wordt benadrukt dat goed bestuur, leiderschap (inclusief eigenaarschap) en hoogwaardig management, cruciaal zijn voor veilige en foutloze sanctie uitvoering. Het plan bevat ook doelstellingen voor human resource management en de gebouwen (waaronder de nieuwbouw).

Uit een brief van de minister van Justitie van Sint Maarten, d.d. 10 november 2023, aan de NRPB volgt dat laatstgenoemde onder andere gevraagd is om een justitie breed programma op te stellen, welke in lijn is met het plan van aanpak van 2018-2023. Voor de bekostiging van deze werkzaamheden is een verzoek gedaan aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (hierna: BZK). Op 1 december 2023 is namens de staatssecretaris van BZK een bijdragebrief gestuurd aan de NRPB waarin de gevraagde middelen beschikbaar worden gesteld onder een aantal voorwaarden. Uit zowel de brief van de minister van Justitie als de brief van de staatssecretaris van BZK volgt dat NRPB zowel aan Sint Maarten als Nederland verantwoording dient af te leggen. Dit, gelet op de vaststelling dat het traject met NRPB ook besproken is in het Ministerieel Overleg van 30 juni 2023 en bekrachtigd.

De commissie constateert, mede gelet op het voorstaande, dat er blijvende onduidelijkheid is. De commissie verzoekt partijen om duidelijkheid aan elkaar te verschaffen. Voor het kader houdt de commissie, zoals reeds vermeld, het plan van aanpak, zoals beschreven in 2018, aan. Indien overgegaan wordt tot een formele wijziging van het plan van aanpak, ziet de commissie dat voorstel, ex artikel 29, eerste lid, van de Samenwerkingsregeling, graag voor advies tegemoet.

2.2 Algemeen beeld

Uit de gesprekken die de commissie heeft gevoerd ten aanzien van het gevangeniswezen komt een duidelijk algemeen beeld naar voren: er lijkt sprake van matige communicatie tussen de belangrijke partners en er is weinig onderling vertrouwen hetgeen de samenwerking schaadt. Daarnaast deelt de commissie de zorg dat de algemene basis niet op orde is. Hieronder schaaft de commissie veel van de onderwerpen die zij reeds in eerdere rapportages naar voren heeft gebracht. Denk bijvoorbeeld aan: vaste benoemingen voor belangrijke posities, te weinig personeel om de interne bedrijfsvoering gedegen te laten lopen, "overlopend personeel", ontbreken van personele en financiële mandaten en sturing vanuit het Ministerie van Justitie.

³ Een veilige samenleving: bouwen aan een verantwoorde en duurzame sanctie uitvoering op Sint Maarten (2018-2023).

De positie van de gevangenisdirecteur wordt nog steeds, zoals beschreven in de voorgaande voortgangsrapportages, door veel partijen als precair ervaren. Tijdens dit werkbezoek is dit onderwerp opnieuw besproken met de secretaris-generaal van het Ministerie van Justitie. Hierbij werd toegezegd dat de commissie een statement van de minister van Justitie zou ontvangen, dat later nog zou worden nagezonden⁴. Nog steeds is er namelijk geen sprake van een definitieve benoeming maar van een interim positie, ondanks de toezegging van de Ministerie van Justitie dit als prioriteit te behandelen. Dat maakt het handelingsperspectief voor de gevangenisdirecteur erg kwetsbaar⁵.

Tegelijkertijd heeft de commissie ook veel goede energie gevoeld door de positieve reacties op de aantredende minister van Justitie. Daarnaast wordt er meer rust ervaren op het eiland na de ordentelijk verlopen verkiezingen van augustus jl., hetgeen de commissie ook zelf heeft ervaren tijdens het werkbezoek.

2.3 Bevindingen gevangenis

Een belangrijke ontwikkeling met betrekking tot de gevangenis is dat uit het gesprek met het Management Team (hierna: MT) van de Pointe Blanche gevangenis naar voren is gekomen dat het functieboek ondertussen is getekend. De volgende stap is dat het personeel geplaatst moet worden op de functies die in het nieuwe functieboek zijn vastgesteld. Hoewel het positief ervaren wordt dat het functieboek ondertussen van kracht is, creëert dat ook uitdagingen in het plaatsen van al het personeel, zowel huidig als oud. De hoop is dat uiterlijk in het eerste kwartaal van 2025 alle (oud)werknemers zijn geplaatst. Hierbij krijgt de gevangenis ondersteuning van SAGE Consultancy. De commissie is content met deze voortgang.

Daar staat tegenover dat de commissie constateert dat het personeel een groot probleem blijft. Er is sprake van een groot tekort in absolute aantallen. Ook binnen het huidige personeelsbestand zijn er situaties die maken dat het beschikbare personeel niet volledig ingezet kan worden op de benodigde plekken. Daar komt bij dat er verkapt bezuinigd lijkt te worden door het Ministerie van Justitie door leeggevallen functies niet opnieuw te vervullen. Dit geldt voor medewerkers die een andere baan aannemen of met pensioen gaan. Verder is het nog steeds aan de orde dat personeel die naar een andere dienst wordt overgeplaatst door het Ministerie blijft drukken op het budget van de oude dienst. Dit is wat betreft de commissie een voorbeeld van een onderdeel van het niet op orde hebben van de basis. Dit zou, in de ogen van commissie, dan ook moeten worden aangepakt.

2.4 Bevindingen NRPB

Uit de gesprekken met NRPB en de gevangenis komt, volgens de commissie, naar voren dat er een verschil in interpretatie zit in de rol van NRPB. Daar waar de gevangenis de rol van NRPB voornamelijk ziet in het zorgen dat er technische ondersteuning van de gevangenis (in huidige taken, maar ook in aanloop richting de nieuwbouw) komt in de vorm van rekruteren van mankracht, ziet de NRPB dit kader breder. NRPB hanteert, gelet op de opdracht van de minister van Justitie, een

⁴ De commissie heeft de secretaris-generaal een herinnering hiervoor gestuurd, laatste bericht die de commissie heeft gekregen is dat er een herinnering is uitgegaan naar de minister. Echter de statement is door de commissie nooit ontvangen.

⁵ De commissie heeft ten tijde van het schrijven van dit rapport in de media het bericht gelezen dat de interim gevangenisdirecteur door de minister van Justitie is teruggeplaatst bij KPSM en uit zijn interim rol is gehaald. Uit deze niet formeel ontvangen berichten volgt voorts dat de reden is dat er zorgen waren over het management. De commissie heeft dit niet kunnen bespreken met betrokken partijen. De commissie vindt dit zeer zorgelijk: op een uiterst belangrijk moment waarbij de gevangenis voor grote opgaven komt te staan, gelet op de nieuwe gevangenis, is er een onderbreking in de topstructuur waarbij continuïteit van bestuur in gevaar kan komen.

ketenbenadering en niet een gevangenisbenadering. Dit verschil van inzicht zorgt voor frustratie bij partijen.

De commissie heeft begrip voor beide standpunten, echter dit verschil van inzicht mag niet leiden tot een dusdanig slechte onderlinge verhouding waardoor er nog meer vertraging wordt opgelopen in de uitvoer van het huidige plan van aanpak. Beide partijen zullen hierin consensus moeten bereiken. Hier ligt een duidelijk sturende rol voor de minister van Justitie.

Voorts is uit de stukken, die de NRPB heeft toegezonden, gebleken dat zij weliswaar vergevorderd zijn met de programma omschrijving, maar dat zij nu op het punt zijn aanbeland dat zij een programmamanager nodig hebben om de laatste stap te kunnen maken. Het uitzetten van de vacature voor programmamanager heeft helaas niet geleid tot een geschikte kandidaat. NRPB en de gevangenis gaan nogmaals naar de *terms of reference* kijken en daarna de vacature uit te zetten. Hoewel de commissie het betreurd dat er geen verdere voortgang is te melden op dit vlak, houdt zij goede hoop dat er bij een volgend bezoek grote stappen zijn gezet.

2.5 Bevinden UNOPS

Uit de gevoerde gesprekken met betrekking tot UNOPS voeren drie bevindingen de boventoon.

Allereerst het gegeven dat UNOPS als een trein doordendert. Dit is mede ingegeven, zo heeft de commissie begrepen uit het gesprek met de Nederlandse Vertegenwoordiging van Sint Maarten, door de “delegated authority” waarover UNOPS beschikt. Dit houdt in dat zij ook door kunnen gaan wanneer er geen reactie komt van andere partijen op openstaande punten, uiteraard alles binnen de kaders van de contractuele afspraken. Daar waar de commissie ziet hoe dit voor de bewaking van de voortgang van het project uitkomst biedt, schuurt het tegen het onwenselijke aan gelet op de capaciteit bij zowel het Ministerie van Justitie als de gevangenis op dit dossier. Het gevoel bij de gevangenis is dat zij met strakke deadlines overvraagd worden op complexe onderwerpen. Het gevoel grip te hebben op proces en materie wordt daardoor steeds minder bij het MT van de gevangenis.

Hierop inhakend hebben er belangrijke veranderingen in het team van UNOPS plaatsgevonden. De programmamanager is al een aantal maanden niet meer werkzaam op Sint Maarten en in opvolging daarvan heeft UNOPS tijdens het werkbezoek de commissie geïnformeerd dat er een wissel komt en een nieuw team zich zal vestigen op Sint Maarten. De commissie is hierdoor verrast, juist nu komen essentiële maanden aan met de aanstaande bouw van de nieuwe gevangenis. Wel heeft de commissie begrepen dat er mogelijk eind november 2024 een nieuwe programmamanager en een nieuw projectteam komt, maar hoe dit ingevuld zal worden, is de commissie niet duidelijk geworden. De commissie heeft benadrukt dat continuïteit essentieel is, met name in deze fase. De samenstelling van de Internal en External Board blijft ongewijzigd.

De laatste belangrijke bevinding is dat tijdens de gesprekken duidelijk werd dat, als alles goed verloopt, er halverwege november 2024 getekend zal worden voor de bouw van de gevangenis. De oplevering staat nog steeds gepland voor 2028.⁶ De commissie juicht dit toe, omdat hiermee een grote stap wordt gezet in voltooiing van het plan van aanpak. De daarmee samenhangende zorg is echter wel, zoals al vaker door de commissie geconstateerd, dat de gevangenis ook daadwerkelijk in gebruik genomen moet worden. Dat betekent dat er rekening gehouden moet worden met de nieuwe exploitatiekosten waaronder beschikbare personeel en het te verrichten onderhoud. De jaarlijkse kosten die grofweg berekend zijn door UNOPS bij ingebruikname van de nieuwe gevangenis liggen aanzienlijk hoger dan de huidige kosten. De verwachte raming is een bedrag van ruim 11

⁶ Op 19 november jl. is de commissie door het Ministerie van BZK geïnformeerd dat de overeenkomst tussen UNOPS, Sint Maarten en Nederland ten behoeve van de bouw van de nieuwe gevangenis op 14 november jl. is gesloten.

miljoen dollar per jaar ten opzichte van de 7 miljoen dollar per jaar die de gevangenis nu kost. Op deze meerjarige financiële opgave zal nu al anticiperend gehandeld moeten worden.

2.6 Andere bevindingen in relatie tot het gevangeniswezen

Het is de commissie niet gelukt om met de minister van Justitie te spreken. Wel heeft de commissie met de secretaris-generaal (hierna: SG) en twee beleidsmedewerkers kunnen spreken. De SG heeft aangegeven dat er diverse interim posities vast opgevuld zijn. Dit is in de ogen van de commissie een goede ontwikkeling.

Echter, zoals hiervoor al beschreven, kreeg de commissie geen duidelijkheid wat de vaste positie van de gevangenisdirecteur a.i. betreft. En ook niet wat betreft het statement dat is toegezegd door de Ministerie van Justitie. De commissie betreurt het dat er geen gesprek met de minister van Justitie heeft plaatsgevonden en dat, ondanks de gedane toezegging, er geen statement is ontvangen.

De commissie heeft uitgebreid met de Commissie van Toezicht op het Gevangeniswezen (hierna: CvT) gesproken. Daaruit kwam positief naar voren dat de CvT een serieuze professioneringsslag heeft gemaakt de afgelopen maanden. Zo zijn er drie nieuwe *acting* leden gevonden. Daarmee heeft de CvT onder andere expertise in huis gehaald op het gebied van orthopedagogie, welke voornamelijk ingezet zal worden bij het Miss Lalie Center. En ook is er een arts aangesloten bij de CvT die mede de medische situaties zal kunnen beoordelen. De commissie is onder de indruk van de ontwikkeling van de CvT en juicht de kwaliteitsslag toe die de nieuwe voorzitter heeft ingezet.

Daarnaast heeft de CvT enkele zorgen geuit richting de commissie die betrekking hebben op de gevangenis. Met name het tekort aan personeel werd hierbij aangehaald, voor alle partijen een zorgwekkende situatie. De commissie signaleert dat te weinig personeel een veiligheidsrisico is voor zowel personeel als gedetineerden.

2.7 Conclusies van de commissie ten aanzien van de bevindingen

De commissie heeft een aantal positieve ontwikkelingen meegekregen. Allereerst valt daarbij te denken aan de invoering van het functieboek, hetgeen al langere tijd prioriteit was voor de commissie. Ook het gegeven dat het amendement voor de bouw van de gevangenis op korte termijn hoogstwaarschijnlijk getekend zal worden, is zeer positief te noemen. De enthousiaste geluiden over de inkomende minister van Justitie zijn veelbelovend. De commissie ziet daar voor alle partijen grote kansen door die minister vroegtijdig en uitvoerig mee te nemen in de te bereiken doelen middels een goede *onboarding*. Hierop zal de commissie in haar aanbevelingen terugkomen. Tenslotte is de ontwikkeling die de CvT de afgelopen maanden heeft doorgemaakt bewonderingswaardig.

Helaas moet de commissie ook constateren dat er nog steeds erg veel zorgen zijn, bij met name enkele complexe onderwerpen. Het personeelstekort bij de gevangenis is erg verontrustend. Ook de relatie tussen NRPB en de gevangenis is niet goed genoeg. Hier moeten partijen op investeren om gezamenlijk tot een goede uitvoering van het plan van aanpak te komen. En als laatste noemt de commissie het gemis van de basis op orde. Hiervoor is de minister van Justitie nu aan zet. De commissie zal op deze onderwerpen terugkomen in de aanbevelingen.

3. Bevingen Korps Politie Sint Maarten

3.1 Kader

In het 48^e rapport heeft de commissie opgenomen dat het plan van aanpak van de politie bestaat uit het verbeterplan (incl. bijlage programma verbeteringen), het inrichtingsplan en het addendum plan van aanpak Korps politie Sint Maarten. Na digitale gesprekken die de commissie met medewerkers van KPSM heeft gevoerd, is gebleken dat de hierboven genoemde documenten toch niet het huidige plan van aanpak is. In 2016 is er een Contourenplan van KPSM opgesteld, hetgeen te gelden heeft als huidig plan van aanpak. Dit zal de commissie voortaan als vertrekpunt nemen.

3.2 Bevindingen KPSM

De commissie heeft uitvoerig met het MT van KPSM gesproken. Het functieboek is in werking getreden, wat een goede ontwikkeling is. Echter brengt dit ook voor de politie andere gevoeligheden met zich mee. Immers, niet alle medewerkers, het functieboek volgend, worden tegelijkertijd geplaatst en ingeschaald, maar geleidelijk per aantal medewerkers. Dat brengt met zich mee dat de situatie zich kan voordoen dat er twee medewerkers van KPSM tijdelijk een andere positie hebben. Dit wordt door het MT als een onwenselijke situatie gezien. De commissie heeft hier begrip voor maar staat tegelijkertijd stil bij de positieve ontwikkeling van de invoering van het functieboek. Dat is altijd een groot onderdeel geweest van de openstaande punten ten aanzien van de uitvoering van het plan van aanpak van de politie.

Een belangrijk signaal wat de commissie van het MT van KPSM heeft ontvangen is de zorg over de keten in brede zin. De zorg vloeit voort uit het feit dat er groot verschil in niveaus is tussen de ketenpartners. Maar ook in praktische uitvoerbaarheid dienen de diensten wel toegang te hebben tot belangrijke informatie. Het is essentieel om datasystemen op elkaar aangesloten te laten zijn. De Raad voor de Rechtshandhaving heeft hier ook over gerapporteerd. De commissie deelt deze zorgen. Voor een goedwerkende keten, is snelle en betrouwbare informatie uitwisseling van grote waarde.

Het wordt door de commissie positief gezien dat KPSM goede samenwerking heeft met de andere korpsen. Hierdoor is het vaak mogelijk om, buiten de beperkte begroting, de benodigde materialen te verkrijgen en opleidingen/trainingen te kunnen aanbieden aan het korps. Daarentegen leven er zorgen bij de samenwerking met het Ministerie van Justitie, waar toch de basis vandaan moet komen. Zolang deze basis niet op orde is, wordt het lastig om verdere stappen te zetten in de afronding van het plan van aanpak, laat staan het uitvoeren van nieuwe taken. Deze nieuwe taken zouden gepaard moeten gaan met toereikende middelen danwel een andere prioritering welke moet worden vastgespeld in overleg met de korpsleiding.

Tenslotte zijn er zorgen over de financiële ruimte die KPSM geboden wordt. In de begroting wordt KPSM gekort, en er komt geen gesprek op gang met het Ministerie van Justitie om dit onderwerp goed met elkaar te bespreken. Dit heeft als gevolg dat het veilig werken voor de medewerkers van KPSM in het gedrang komt.

3.3 Conclusies van de commissie ten aanzien van de bevindingen

Ook hier springt als positief punt naar voren de invoering van het functieboek. Hiermee is een grote stap gezet richting het afronden van het plan van aanpak. De commissie maakt zich echter wel zorgen over de samenwerking en kwaliteit binnen de bredere keten, alsook de samenwerking tussen KPSM en het Ministerie van Justitie. Ook de begroting van KPSM is een belangrijke punt van aandacht. Hierop gaat de commissie nader in bij de aanbevelingen.

4. Overige bevindingen

De commissie heeft bij aanvang van haar werkbezoek gesproken met de Nederlandse Vertegenwoordiging op Sint Maarten. Dit was een prettig en verhelderend gesprek. De commissie hoorde hier voor het eerst over de zogenaamde “delegated authority” van UNOPS. In 2.5 heeft de commissie beschreven hoe zij kijkt naar deze besluitvormingsvariant. Daarnaast heeft de Vertegenwoordiging ook haar licht laten schijnen over de bredere zorgen in de gehele justitiële keten.

Uit de gesprekken met het Openbaar Ministerie (hierna: OM) en de Reclassering volgt dat de gevangenis nog steeds te kampen heeft met onvoldoende celcapaciteit. Dit resulteert in het feit dat er andere strafmodaliteiten worden gebruikt om verdachte te veroordelen. Daarnaast is er gesproken over verhoging van de criminaliteitscijfers, meer gewelddelicten en dus verharding van de criminaliteit alsook over de verhoging van de workload bij zowel het OM als de Reclassering. Beide partijen gaven aan dat de kans dat veroordeelden hun straf daadwerkelijk moeten uitzitten steeds kleiner wordt en dat dit een aantasting is van het rechtsgevoel. Dat de commissie deze zorg deelt, behoeft geen betoog. In aanmerking genomen dat de ingebruikname van de nieuwe gevangenis nog jaren op zich zal laten wachten, zal dit probleem alleen maar nijpender worden. De Reclassering heeft tenslotte ook aangegeven agressietrainingen te verzorgen voor het politiekorps, hetgeen de workload, aldus de commissie, verder doet stijgen.

De commissie heeft ook gesproken met de Raad voor de Rechtshandhaving (hierna: RHH). De grootste zorg die vanuit de RHH is meegegeven is de positie van de gevangenisdirecteur, een vaker gehoorde zorg. Het is de RHH niet gelukt om een gesprek met de huidige minister van Justitie te organiseren om deze zorgen te bespreken.

Tevens heeft de commissie gesproken met de minister van Financiën van Sint Maarten. De belangrijkste ontwikkeling daarbij was het gegeven dat de begroting van 2024 in de maand oktober zal worden vastgesteld. Daarmee worden de gelden, aan Sint Maartense zijde, verzekerd voor de bouw van de nieuwe gevangenis.⁷

Ook heeft de commissie zich tijdens een gesloten vergadering gepresenteerd aan de Staten van Sint Maarten waarin zij haar rol en taken heeft kunnen delen met de Staten. Dit was een inleidende presentatie. Afgesproken is dat de commissie bij een nieuw bezoek andermaal in de Staten komt om uitgebreider over de werkzaamheden van de commissie te spreken.

Tenslotte heeft de commissie gesproken met de minister-president en de Gouverneur. Het was voor de commissie een eerste kennismaking met de nieuwe minister-president, waarbij hij zijn visie voor Sint Maarten wat betreft de komende jaren met de commissie heeft gedeeld. Prioriteit zal, in de ogen van de minister-president, gegeven moeten worden aan het onderwijs. Ook zal er meer samengewerkt moeten worden tussen Nederland en Sint Maarten, met respect en oog voor de verschillen tussen beide. De minister-president heeft voorts benoemd dat de commissie belangrijk werk levert voor Sint Maarten.

Bij de Gouverneur heeft de commissie verslag uitgebracht van haar eerste bevindingen van dit werkbezoek. De bevindingen zoals de Gouverneur die zijnerzijds beschreef, kwamen grotendeels overeen met de bevindingen van de commissie. Dit sterkt de commissie in de gedachten dat zij de goede gesprekken heeft gevoerd.

⁷ De commissie heeft ten tijde van het schrijven van dit rapport het bericht ontvangen dat de begroting voor 2024 is goedgekeurd door de Staten van Sint Maarten.

5. Overzicht van aanbevelingen en adviezen rapportage 48 en 49 aan het Ministerieel Overleg

De commissie adviseert het Ministerieel Overleg, voortbouwend op de nog geldende aanbevelingen van voortgangsrapportage 48, het volgende:

Tabel 1. Aanbevelingen rapportage 48

Rapportage 48: september 2023 – januari 2024	Rapportage 49: januari 2024 – oktober 2024
1. De commissie adviseert het Ministerieel Overleg de afspraak niet te bezuinigen op de operationele diensten van Justitie na te leven zodat vacaturevulling bij de politie weer hervat kan worden (conform rapportage 46 en 47).	Dit advies blijft van kracht in rapportage 49.
2. Bij de minister van Justitie op aan te dringen in samenspraak met de minister van Financiën en de korpschef een financieel mandaat voor operationele uitgaven op te stellen voor de korpschef. De commissie adviseert ook om mogelijke bezuinigen, mochten ze toch doorgaan, zo vroeg mogelijk in het proces te bespreken tussen Ministerie van Justitie en KPSM.	Dit advies blijft van kracht in rapportage 49.
3. De commissie adviseert, conform rapportage 46 en 47, het Ministerieel Overleg de openstaande punten van de politie te bespreken, inclusief de vorderingen die inmiddels zijn gemaakt en verdere besluitvorming te bespoedigen.	Dit advies blijft van kracht in rapportage 49.
4. De commissie constateert dat strategische en tactische zaken door elkaar lopen. Dit zorgt voor verwarring. Het verdient aanbeveling om de governance structuur, rollen, taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden meer aan te scherpen met heldere en smart geformuleerde	Dit advies blijft van kracht in rapportage 49.

	overlegstructuren en communicatielijnen. Dit bevordert ook efficiëntie in het proces en eigenaarschap.	
5.	Het merendeel van de functies voor diensthoofden binnen het Ministerie van Justitie is nog niet geformaliseerd. Dit geldt ook voor de functie van directeur gevangenis en de secretaris generaal van Justitie. De commissie acht het van groot belang deze benoemingen op korte termijn te realiseren.	Dit advies blijft deels van kracht in rapportage 49. De commissie heeft begrepen dat de functie van diensthoofd bij de meeste Ministeries inmiddels permanent is ingevuld. Toch blijven er grote zorgen bestaan, met name bij de gevangenis en de landrecherche.
6.	De commissie adviseert het Ministerieel Overleg om mogelijke financiële consequenties van de bouw en exploitatie van de nieuwe gevangenis te agenderen.	Dit advies blijft van kracht in rapportage 49.
7.	Over de hele linie komt naar voren dat het kwalitatieve en kwantitatieve tekort aan personeel bij de meeste stakeholders nog niet succesvol is aangepakt. Dit belemmert operationele zaken, bemoeilijkt het proces van opbouw van het personele bestand bij meerdere diensten en veroorzaakt verstopping in de keten. Het is raadzaam om dit te blijven agenderen en de oplossing breder (binnen het Koninkrijk) te zoeken. Benchmarking met andere landen in de regio kan ideeën opleveren.	Dit advies blijft van kracht in rapportage 49.
8.	Plannen van aanpak St Maarten. De revisie van deze plannen is nog steeds niet uitgevoerd en is dringend en noodzakelijk. Het advies is om dit met spoed op te volgen, mede gezien het traject dat zo'n herziening moet doorlopen.	Dit advies wordt tijdelijk door de commissie geparkeerd. Doordat er geen gesprek heeft plaatsgevonden met de minister van Justitie, is het voor de commissie onduidelijk hoe de minister hier tegen aankijkt. Bij het volgende werkbezoek zal de commissie dit met de minister bespreken.
9.	Er is een dienstovereenkomst gesloten met DJI voor ondersteuning van Pointe Blanche, en NRPB heeft eveneens opdracht gekregen voor technische bijstand voor Pointe Blanche. De commissie adviseert de gevangenisdirectie om alert te zijn op eventuele overlap.	Dit advies blijft van kracht in rapportage 49.

<p>10. UNOPS – Bouw nieuwe gevangenis De commissie adviseert om de financiën van de bouw zorgvuldig te monitoren.</p>	<p>Dit advies blijft van kracht in rapportage 49.</p>
<p>11. NRPB De commissie adviseert om het plan van aanpak van NRPB verder SMART uit te werken en prioritering aan te brengen. Het advies is om prioriteit te geven aan de technische bijstand voor Pointe Blanche (projectmanager) en de bouw van de nieuwe gevangenis.</p> <p>De commissie adviseert om haar rol en betrokkenheid bij het plan van aanpak van NRPB, zoals beschreven in de brief van BZK, meer aan te scherpen om het helderder te krijgen. Dit dient in samenspraak met de commissie te gebeuren.</p> <p>De commissie adviseert om het tijdsplan van UNOPS ten opzichte van het plan van aanpak van NRPB goed te monitoren. UNOPS ligt goed op schema, terwijl NRPB zich nog in de beginfase bevindt.</p>	<p>Dit advies is deels opgepakt en in de uitvoering.</p> <p>Dit advies blijft van kracht in rapportage 49.</p> <p>NRPB is verder gevorderd maar heeft vertraging opgelopen waardoor dit advies nog steeds van kracht is.</p>
<p>12. De commissie adviseert om de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van NRPB, UNOPS en Pointe Blanche goed vast te leggen voor alle partijen.</p>	<p>Dit advies blijft van kracht in rapportage 49.</p>
<p>13. KPSM - Functieboek De commissie adviseert om de communicatie rondom de afhandeling van het functieboek met KPSM strakker te organiseren, evenals de implementatie ervan</p>	<p>Dit is lopend en er is begonnen met de implementatie.</p>
<p>14. Het is van belang dat de rollen van de driehoek: minister van Justitie, Korpschef Politie en Openbaar Ministerie te allen tijde worden gerespecteerd en dat iedereen rolvast blijft. De</p>	<p>Dit advies blijft van kracht in rapportage 49.</p>

commissie adviseert om hier aandacht aan te besteden, nu er een nieuwe coalitie is aangetreden.	
---	--

Tabel 2. Aanbevelingen jan 2024 – oktober 2024: rapportage 49

Nieuwe aanbevelingen	
1.	De commissie adviseert de minister van Justitie om door partijen meegenomen te worden in de te ondernemen stappen ter voltooiing van de plannen van aanpak.
2.	De commissie adviseert de minister van Justitie een nulmeting te laten verrichten om antwoord te krijgen op de vraag of de basis op orde is van de taken die bij het Ministerie van Justitie liggen, ten behoeve van de afronding van de plannen van aanpak
3.	De commissie adviseert de minister van Justitie om op korte termijn een bijeenkomst te organiseren tussen het Ministerie van Justitie, NRPB en de gevangenis om concrete stappen te zetten op de uitvoering van de programma omschrijving van NRPB.
4.	De commissie adviseert de minister van Justitie om samen met de korpschef van KPSM kritisch te kijken naar toekomstige jaarplannen en ook de mogelijkheid van een financieel mandaat te bespreken

5. Bijlagen

Bezochte organisaties en Ministeries oktober 2024

Organisatie
Vertegenwoordiging van Nederland, vestiging Philipsburg
Reclassering Sint Maarten
National Recovery Program Bureau (NRPB)
Commissie van Toezicht op het Gevangeniswezen
Gevangenis Sint Maarten
Openbaar Ministerie
The United Nations Office for Project Services (UNOPS)
Korps Politie Sint Maarten (KPSM)
Ministerie van Justitie
Ministerie van Financiën
Ministerie van Algemene Zaken
Gouverneur
Staten van Sint Maarten
Raad voor de Rechtshandhaving

Lijst ontvangen documenten

De documenten die de commissie heeft verkregen:

- Uitvoeringsrapport van de gevangenis Point Blanche, d.d. juni 2024 t.b.v. de Voortgangscommissie Sint Maarten;
- Uitvoeringsrapportage van het 1e halfjaar van 2024 van KPSM;
- Contourenplan KPSM 2016;
- Halfjaar rapportage 2024 van de Commissie van Toezicht op het Gevangeniswezen van Sint Maarten;
- Presentatie van UNOPS over voortgang van het bouwproject;
- Diverse concepten vanuit NRPB met betrekking tot uitvoeringsagenda, programmaplan, governance en bijgaande risico analyse;
- Brief BZK d.d. 1 december 2023: bijdrage aan NRPB voor ondersteuning van het Ministerie van Justitie Sint Maarten, inclusief aanvraagformulier en correspondentie tussen Ministerie van Justitie Sint Maarten en NRPB;
- Jaarverslag 2023 van de Reclassering Sint Maarten.